

HRVATSKI SABOR

Klasa: 021-12/09-09/18

Urbroj: 65-09-02

Zagreb, 28. svibnja 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 32. stavak 1. podstavak 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvješće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 2008.* - *sažetak*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, aktom od 27. svibnja 2009. godine.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

Predsjednik

Broj: 10-234/^Z-2009.

Zagreb, 27. svibnja 2009.

Poštovani gospodin
Luka Bebić, predsjednik
HRVATSKI SABOR

Trg sv. Marka 6 i 7
10000 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg sv. Marka 6

Primljeno:	28-05-2009	
Klasifikacijski broj	Org. jed.	
021-12/09-09/18	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
38102-09-01	1	✓

Poštovani gospodine Predsjedniče,

U prilogu dostavljamo sažetak *Izvešća o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u godini 2008.*

Izvešće o radu Akademije u godini 2008. prihvaćeno je na redovitom zasjedanju Skupštine Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održanom 2. travnja 2009.

Ljetopis Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koji sadrži cjeloviti pregled rada Hrvatske akademije u godini 2008. dostavili smo u dovoljnom broju primjeraka za sve zastupnike Hrvatskoga sabora.

S poštovanjem,

Milan Đurđević

IZVJEŠĆE

o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2008. godini
(Sažetak)

Ovo je izvješće sažetak 112. knjige Ljetopisa Hrvatske akademije, u kojoj je detaljno prikazan cjelokupni rad Akademije u godini 2008. i koja je dostavljena svim zastupnicima Hrvatskoga sabora.

1) Osnovni podatci o članstvu Akademije

Na dan 31. prosinca 2008. Hrvatska je akademija imala 150 redovitih članova, zatim 139 dopisnih članova te 92 člana suradnika. Iz toga slijedi da je na kraju prošle godine Akademija imala ukupno 381 člana u svim kategorijama članstva. To umjereno povećanje u odnosu na 2007. godinu posljedica je izbora novih članova u 2008. godini.

Tijekom prošle godine došlo je do blagog povećanja životne dobi redovitih članova Akademije, tako da je prosječna dob svih akademika na kraju 2008. bila 75,04 godine, dok je prosječna dob članova suradnika neznatno veća od 65 godina (65,09).

U prošloj je godini umrlo 5 naših članova, i to: 3 redovita i 2 dopisna člana.

2) Zasjedanja Akademije

U protekloj godini Akademija je održala 2 redovite skupštine, 1 izbornu skupštinu i 2 svečane sjednice.

Na travanjskoj su redovitoj skupštini usvojena podnesena izvješća o cjelokupnom radu Akademije i završni račun Akademije za 2007. godinu (111. knjiga *Ljetopisa*), dok su na prosinačkoj redovitoj skupštini usvojeni planovi i programi rada Hrvatske akademije, financijski plan Akademije za godinu 2009. te odluka o osnivanju Antropološkog centra Hrvatske akademije u Dubrovniku.

Na izornoj skupštini održanoj 29. svibnja 2008. izabrani su novi članovi Hrvatske akademije, i to: 7 redovitih članova, 8 dopisnih članova i 12 članova suradnika, a ponovno je izabrano 11 članova suradnika.

Na svečanoj sjednici Akademije održanoj 29. travnja 2008. u povodu Dana Akademije, jedanaestorici znanstvenika i umjetnika predane su Nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2007. godinu, a na svečanoj sjednici održanoj 17. lipnja 2008. proglašeni su novoizabrani članovi Hrvatske akademije.

Osim spomenutih skupština i svečanih sjednica održano je desetak godišnjih i izbornih skupština Akademijinih znanstvenih vijeća, a Hrvatska je akademija tijekom 2008. organizirala i 35 znanstvenih skupova, 16 predavanja istaknutih inozemnih i domaćih znanstvenika i umjetnika, 24 predstavljanja knjiga, 43 izložbe i 6 komemoracija preminulim članovima.

3) Rad Predsjedništva Akademije

Predsjedništvo je Akademije održalo protekle godine devet redovitih sjednica.

Na sjednicama su članovi Predsjedništva raspravljali i donosili zaključke iz svoje nadležnosti. Osobita je pozornost bila posvećena pripremama za skupštine i za svečanu sjednicu prigodom Dana Hrvatske akademije.

Na sjednicama Predsjedništva raspravljalo se, uz donošenje odgovarajućih odluka:

- o svečanom obilježavanju 150 godina od osnivanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; taj će se događaj obilježiti 2011. godine;
- o postavljanju ploče Hrvatske akademije u Rimu u crkvi sv. Onofrija u čast hrvatskog filozofa Frane Petrića;
- o pripremama za restauriranje i konzervaciju violine *Guarneri King* kod jednog od vrhunskih restauratora u Cremoni u Italiji;
- o pripremama za tiskanje IV. sveska edicije *Hrvatska i Europa* na hrvatskom jeziku;
- o osnivanju Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije u Vukovaru;
- o razgovorima članova Akademijine Uprave s rukovodstvom Hrvatske radiotelevizije;
- o kandidatima razredâ za nove redovite članove, dopisne članove, članove suradnike i ponovni izbor članova suradnika; Predsjedništvo je pritom utvrdilo da je u svim razredima postupak kandidiranja proveden u skladu s odredbama Zakona i Statuta Hrvatske akademije;
- o Prijedlogu sporazuma između Hrvatske akademije i Nacionalne zaklade za znanost o sudjelovanju u aktivnostima Europske znanstvene zaklade;
- o pripremanju organiziranja izborne skupštine Hrvatske akademije radi izbora novih članova;
- o sazivanju redovite skupštine Hrvatske akademije radi razmatranja Izvješća o radu Akademije u 2007. godini;

Nadalje, raspravljalo se i:

- o Izvješću o financijskom poslovanju i Završnom računu Hrvatske akademije i Zaklade Hrvatske akademije za godinu 2007., te se prihvatilo to izvješće;
- o unapređenju suradnje između Makedonske akademije znanosti i umjetnosti i naše Akademije;
- o otvaranju izložbe *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kroz fotografije* u Bjelovaru, Koprivnici, Rijeci, Šibeniku i Beču;
- o tijeku radova na obnovi zgrade bivšeg Kemijskog laboratorija na Strossmayerovu trgu 14 i njezinoj prenamjeni u Knjižnicu Hrvatske akademije;
- o nedovoljnoj promidžbi aktivnosti Hrvatske akademije u javnosti kojom bi se primjereno predstavili rezultati rada na znanstvenim projektima, odnosno u nakladničkoj djelatnosti;
- o informaciji da su Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskog sabora, Vlada Republike Hrvatske i Hrvatski sabor u raspravi vrlo pozitivno ocijenili rad članova Hrvatske akademije, zaposlenih znanstvenih i stručnih djelatnika Akademije te Izvješće o radu Hrvatske akademije u godini 2007.;
- o pokretanju postupka za izmjenu statusa članova suradnika Hrvatske akademije na način da se odgovarajuće odredbe Statuta Akademije usuglase s odredbama važećeg Zakona o Hrvatskoj akademiji, odnosno da se, ako je to svrsishodnije, preciziraju odredbe spomenutog Zakona ;
- o smjernicama rada Odbora za suradnju sa sveučilištima u Hrvatskoj i na znanstvenim institutima;
- o dodjeli nagrada Hrvatske akademije za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za 2007. godinu;
- o prihvaćanju donacije obiteljske kuće obitelji dr. Verbič na Šalati u korist Zaklade Hrvatske akademije;
- o posjetu članova Uprave Hrvatskom kulturnom društvu u Gradišću i razgovorima koji su tom prigodom vođeni s rukovodstvom tog društva;
- o otvorenom protestnom pismu i opomeni pred tužbu akademika Adolfa Dragičevića te njegovim prijašnjim medijskim istupima; Predsjedništvo je pritom odbacilo navedeno pismo, koje više od bilo kojeg prijašnjeg istupa oslikava osobu autora, ne želeći ulaziti u dijalog na razini na kojoj je pismo napisano. Predsjedništvo je, nadalje, prihvatilo ocjenu *Odbora za utvrđivanje postojanja djela koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Akademije* da je akademik Adolf Dragičević svojim istupima u medijima i svojim pismima počinio djelo koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Akademije, čime je Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, ali i Republici Hrvatskoj, nanesena velika šteta.

Predsjedništvo je nadalje:

- podržalo više prijedloga Odbora za međunarodnu suradnju u kojima se predlaže proširenje suradnje naše Akademije s drugim akademijama;
- poduprlo nastojanja Uprave i sa zadovoljstvom primilo informaciju da su cjelokupni radovi na obnovi, uređenju i instaliranju opreme na zgradi nove Akademijine Knjižnice pri samome kraju;
- podržalo prijedlog mjera racionalizacije i procesa poboljšanja poslovanja Akademije u budućem razdoblju, na temelju zaključaka Vlade Republike Hrvatske o provođenju mjera štednje;
- razmotrilo mogućnost i potrebu osnivanja novih Akademijinih znanstvenoistraživačkih jedinica u Požegi, Šibeniku, Koprivnici i Sisku;

Predsjedništvo je također raspravljalo:

- o prijedlogu plana proračuna Hrvatske akademije za razdoblje od godine 2009. do 2011. i
- o Prijedlogu sporazuma između Hrvatske akademije i Nacionalne zaklade za znanost o zajedničkom djelovanju u Europskoj znanstvenoj zakladi.

Osim toga raspravljalo se i:

- o Planovima rada Hrvatske akademije za 2009. godinu.

Predsjedništvo je utvrdilo:

- Prijedlog financijskog plana Hrvatske akademije za 2009. godinu, a raspravljalo se i:
- o obilježavanju važnih obljetnica te
- o pokroviteljstvu i organiziranju brojnih znanstvenih skupova i izboru u znanstvena i istraživačka zvanja djelatnika Akademije.

4) Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Tijekom godine Zaklada Hrvatske akademije uspješno je obavila zadaće poticanja znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u Republici Hrvatskoj, koje su utvrđene Statutom Zaklade.

Državnim proračunom Republike Hrvatske za godinu 2008. Zakladi Hrvatske akademije bilo je osigurano 2.625.000,00 kuna kao dio naknade koju je Vlada Republike Hrvatske obećala Akademiji za oduzete stanove.

Na kraju godine povećana je osnovna imovina Zaklade koja je iznosila 4.638.022,24 eura, dok je stanje na žiro-računu bilo 767.434,18 kuna, a na deviznom računu 25.193,87 eura i 29.006,32 dolara.

Članovi utemeljitelji Zaklade su: Hrvatski sabor, Grad Rab, Zagrebački velesajam d. o. o., Školska knjiga d. d., Pliva d. d., Hrvatska gospodarska komora, Zagrebačka banka d. d., Privredna banka d. d.,

obitelj Torbar, dr. Greta i dr. Fedja Verbič, INA industrija nafte, Grad Zagreb i akademik Dragutin Tadijanović.

Nakon provedenog javnog natječaja Upravni odbor Zaklade odlučio je da se sredstva u iznosu od 1.200.000,00 kuna raspodijele na ukupno 67 projekata koje su predložili organizacije i pojedinci. Prvi put dodijeljena su i sredstva iz Fonda akademika Dragutina Tadijanovića.

5) Rad Akademijinih odbora

5. 1. Odbor za međunarodnu suradnju

Međunarodna suradnja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti intenzivirala se u odnosu na proteklu godinu. Uzrok povećane aktivnosti međunarodne suradnje odnosi se prije svega na djelovanje Akademije u raznim međunarodnim znanstvenim organizacijama (npr. Međunarodnog znanstvenog vijeća – ICSU, Udruge europskih akademija – ALLEA i Međunarodne unije akademija – UAI).

Posebno je važno istaknuti kako je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u protekloj godini postala koordinator za Republiku Hrvatsku za veliki europski program HERA (*Humanities in the European Research Area*) – humanističke znanosti u Europskom istraživačkom prostoru. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH osiguralo je financijska sredstva za udio kojim Republika Hrvatska sudjeluje u HERI.

Tijekom godine ostvarila se uspješna suradnja s Nacionalnom zakladom za znanost, visoko obrazovanje i tehnologijski razvoj RH u odnosu prema Europskoj znanstvenoj zakladi, s obzirom na to da su obje ustanove članice Europske znanstvene zaklade.

Među ostalim oblicima suradnje važno je istaknuti uobičajenu bilateralnu suradnju s akademijama s kojima Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ima sklopljene sporazume o suradnji, a to su: akademija Albanije, Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Češke, Francuske, Italije, Irana, Kine, Kosova, Mađarske, Makedonije, Njemačke, Poljske, Rusije, Slovačke, Slovenije, Švedske i Velike Britanije. Od navedenih zemalja posebno je važno istaknuti tradicionalno dobru suradnju s akademijama Mađarske, Slovačke, Bugarske i Rusije te Berlin-Brandenburškom akademijom, s kojom se aktivno surađivalo na projektu sekvenciranja ljudskog genoma. Takva suradnja ostvarena je i s Institutom Max-Planck.

I tijekom 2008. godine nastavilo se pregovarati s Izraelskom akademijom prirodnih i humanističkih znanosti te s Ukrajinskom akademijom znanosti o potpisivanju Sporazuma o suradnji.

Predstavnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sudjelovali su u brojnim znanstvenim skupovima i konferencijama. Isto tako

Hrvatsku akademiju posjetili su predstavnici drugih akademija, predsjednici republika i vlada, veleposlanici, ministri i istaknute osobe iz znanstvenog, kulturnog i političkog života.

5.2. Odbor za nagrade

Odbor za nagrade koordinirao je rad razredâ Hrvatske akademije u postupku odabira i procjene prijedloga pristiglih na natječaj Akademije.

5.3. Uredništvo edicije *Hrvatska i Europa*

Izišao je iz tiska II. svezak na engleskom jeziku *Croatia in the Late Middle Ages and the Renaissance*. Nastavljene su pripreme za objavljivanje III. sveska na engleskom i francuskom jeziku.

U 2008. dovršen je urednički rad na priložima za IV. svezak edicije *Hrvatske i Europa*. Svi su prilozi lektorirani, pregledali su ih urednici tematskih cjelina i predani su nakladniku – Školskoj knjizi. Obavljen je velik rad na uređenju likovne opreme i pisanju legendi uz ilustracije. Sastavljene su kronološke tablice. Završena je i prva korektura teksta. Objavljivanje IV. sveska na hrvatskome jeziku, prema posljednjim naznakama, očekuje se u drugoj polovici 2009. godine.

Prikupljena je većina radova za V. svezak. Uređuju se i prikupljaju oni koji još nedostaju.

5. 4. Odbor za obnovu Arboretuma Trsteno

Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno razmatrao je *Studiju zatečenog stanja Arboretuma*, koja se sastoji od florističko-vegetacijskog i građevinsko-arhitektonskog dijela. Odbor je nakon provedene rasprave jednoglasno zaključio da je predloženi dokument napravljen stručno i vrlo kvalitetno te da predstavlja temeljnu podlogu za izradu svih planova i programa za daljnji rad u području građevinsko-arhitektonskog i florističko-vegetacijskog segmenta Arboretuma. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost Republike Hrvatske većim je dijelom financirao izradu Studije, stoga mu je Odbor zahvalio. Razmatran je tijekom projekata kao što su gradnja sanitarnog čvora te izrada Idejnog projekta vanjske elektroinstalacije i rasvjete Arboretuma Trsteno, koje također sufinancira Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.

Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno preko svojeg je Izvršnog odbora razmatrao i donosio odluke o tijeku obnove Arboretuma te koordinirao sve redovite aktivnosti i planove budućeg razvitka. Izvršni odbor radio je u proširenom sastavu prosječno svaka dva mjeseca u Akademijinim prostorijama.

Započeta je druga faza obnove suhozidâ starog maslinika u središnjoj zoni Arboretuma. Intenzivirani su radovi saniranja starih primjeraka maslina i unos sadnica odabranih autohtonih sorti

Dubrovačkog primorja. Navedeni radovi obavljaju se dijelom sredstvima iz proračuna Grada Dubrovnika namijenjenima obnovi Arboretuma.

5. 5. Služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara Hrvatske akademije

Uz redovito tekuće održavanje imovine i kulturnih dobara Hrvatske akademije u 2008. godini izrađena je projektna dokumentacija sanacije krovništa zgrade u Hebrangovoj 1, za koju je od Zavoda za zaštitu spomenika Grada Zagreba ishođeno odobrenje za izvođenje radova. U suradnji s istim zavodom izrađena je i studija hortikulture obrade vrtnog prostora u Hebrangovoj ulici.

Program održavanja palače Hrvatske akademije i u nadolazećim je godinama potrebno proširiti te u što skorije vrijeme ugraditi odgovarajući i u cijeloj palači objedinjen sustav zaštite umjetnina u skladu s napretkom tehničkih dostignuća, sa sigurnosnim uređajima uz obvezatan videonadzor. Izrađen je projekt prenamjene prostora kojim se do sada koristila Knjižnica Akademije u prizemlju zgrade za potrebe smještaja njezinih Razredâ. Započela je prva etapa izvođenja radova u 2008. godini, koja će biti nastavljena i u ovoj godini. Izrađen je projekt sanacije dotrajalog postrojenja kotlovnice. Nadalje, započele su aktivnosti izrade projektne dokumentacije ugradnje dizala i prilagodbe funkcije podrumskog prostora.

Na objektima Akademijine Gliptoteke obavljani su radovi na sanacijama krovnih površina radi zaštite od utjecaja atmosferilija, a sanirani su u potpunosti svi žljebovi i oluci na zgradama. Obavljeni su i zahvati na održavanju hortikulture kompleksa u suradnji sa Zavodom za zaštitu spomenika i kulturne baštine Grada Zagreba. Izvedeni su u cijelosti i radovi I. etape vatrodojavnog sustava. Navedeni će se radovi kao dugoročni program nastaviti i u sljedećem razdoblju od dvije do tri godine.

Dana 29. travnja 2009. na Dan Akademije svečano je otvorena i predstavljena javnosti nova obnovljena zgrada Knjižnice Akademije na Strossmayerovu trgu 14 za koju je tijekom 2008. godine obavljen tehnički pregled i ishođena dozvola za uporabu.

Po ishođenju uporabne dozvole obavljeno je, potpuno opremanje građevine namještajem, potrebnom računalnom opremom i sredstvima za zaštitu od insolacije.

Instaliranjem programa računalne opreme Knjižnica je u cijelosti dovršena, a dovršeno je i preseljenje cjelokupnog knjižnog fonda iz Akademijine palače.

Grad Zagreb donirao je Akademiji uređenje okoliša građevine koji obuhvaća pješačke pristupe i hortikulturu te postavljanje vanjske rasvjete zgrade.

Kako se predmetni kapitalni projekt u cijelosti financirao iz posebnih sredstava preko Riznice Državnog proračuna, uz planirana sredstva u redovnom proračunu za 2008. godinu osigurana su i znatna dodatna sredstva koja su omogućila dovršetak opremanja građevine.

U objektu Narodnog doma u Opatičkoj ulici 18 izvedeni su radovi klimatizacije prostora Preporodne dvorane i obavljena je priprema za ugradnju rashladnog sustava u cijelu zgradu, čija se izvedba planira u sljedećem proračunskom razdoblju. Djelomično je rekonstruiran i sustav vatrodojave.

Na samostanu svetog Jakova u Dubrovniku izvedena je i završna, IV. etapa sanacije krovišta zgrade. Navedeni je projekt zbog opsežnosti i načina osiguranja sredstava preko Državnog proračuna bio koncipiran kao dugoročni. Kada se stvore uvjeti za to, bit će nužno započeti nov dugoročni projekt cjelovite konzervatorske i konstruktivne adaptacije zgrade.

U 2008. godini nastavljena je djelomična obnova suhozidâ kompleksa Arboretuma u Trstenom, što se financira i iz donacije Grada Dubrovnika, a nastavit će se obavljati i u idućoj godini. Dvršen je projekt elektroinstalacija i vanjske rasvjete kompleksa, a započela je i procedura ishodaenja lokacijske dozvole za ugostiteljski objekt sa sanitarnim čvorom za posjetitelje.

S obzirom na značajku i dugoročnost projekta očuvanja i razvoja parka prirode i na njegovu nedjeljivost od objekata u kompleksu, nastavit će se realizirati i nadalje, u proširenom opsegu kao dugoročni projekt.

Gledano s financijske strane, kapitalni su projekti u 2008. godini, uz planirana sredstva iz Državnog proračuna u iznosu od 5.940.000,00 kn, realizirani i osiguranjem dodatnih sredstava za opremanje Akademijine Knjižnice, i to u iznosu od 4.000.000,00 kn, s naslova ustupanja zgrade u Demetrovoj ulici Vladi RH te dodatnim iznosom od 129.380,00 kn s naslova popusta kod izvedbe radova. Zaključno se može utvrditi da je zacrtani plan za 2008. godinu, uz fizičku izvedbu radova, i financijski ostvaren u zavidnom opsegu, a zahvaljujući osiguranju dodatnih sredstava i znatno preko planiranog opsega.

6) Rad Akademijinih razreda i drugih jedinica

Djelatnost se Akademije odvijala u 9 razreda, 18 jedinica i 15 znanstvenih vijeća. U *Ljetopisu* se nalaze podatci o sastavu razreda, o njihovoj cjelokupnoj djelatnosti, o svim pristiglim i prihvaćenim rukopisima, o radu svih zavoda i odbora koji se nalaze u sastavu

razreda, o predavanjima i skupovima u organizaciji razreda ili Akademije te o aktivnostima svakog člana u okviru Akademije ili izvan nje. Iz tih se podataka jasno vidi da su članovi Akademije marljivo radili na svojim zadacima, pa nisu izostali ni rezultati. U *Ljetopisu* se može pročitati da su članovi Akademije objavili više stotina znanstvenih i stručnih članaka i rasprava, odnosno da su predstavili brojna umjetnička djela. U skladu s tim nisu izostala ni priznanja, pa je tako više članova Akademije primilo Državnu nagradu za životno djelo. Osim toga, više je ustanova i udruga dodijelilo nagrade i visoka priznanja nekolicini članova Akademije za njihov znanstveni, odnosno umjetnički rad.

Akademijina se znanstvenoistraživačka djelatnost odvija, osim u razredima, i u drugim jedinicama kao što su zavodi, centri, laboratoriji i kabineti. Akademija ima 18 takvih jedinica u Zagrebu i izvan njega. U Zagrebu ih djeluje 8: jedna jedinica (s 4 odsjeka) koja se bavi društvenim znanostima (povijest, arheologija, etnologija i ekonomija), jedna se bavi jezikoslovnim istraživanjima, jedna pomorstvom, jedna (s 3 odsjeka) poviješću hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, jedna arhitekturom i urbanizmom, jedna se bavi poviješću i filozofijom znanosti, jedna paleontologijom, jedna ornitologijom i jedna arhitekturom i urbanizmom. Ostalih je 11 jedinica smješteno izvan Zagreba, i to: dvjema je jedinicama sjedište u Dubrovniku, a po jednoj u Splitu, Zadru, Rijeci, Varaždinu, Bjelovaru, Osijeku, Vinkovcima, Trstenom i odnedavno u Požegi. Njihova je znanstvena i nakladnička djelatnost bila primjerena, što je u *Ljetopisu* izdašno dokumentirano, te se i ubuduće valja nadati dobrim rezultatima.

Znanstvenoistraživačke jedinice Akademije tijekom 2008. radile su na 43 znanstvena projekta. Riječ je o tzv. matičnim projektima, dakle o projektima čija se istraživanja obavljaju mahom u Akademiji i čiji su glavni istraživači isključivo ili redoviti članovi Akademije (14 projekata) ili drugi znanstvenici iz Akademijinih zavoda i instituta (29 projekata). Ukupna godišnja financijska sredstva za 43 znanstvena projekta, koja su Akademiji dostavljena iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za proteklu godinu, iznosila su 1.606.331 kunu.

Osim navedenih projekata, u Akademiji je tijekom 2008. realiziran niz drugih znanstvenih i umjetničkih zadataka koje su pojedini razredi i njihovi odbori, a napose znanstvena vijeća i muzejsko-galerijske jedinice, odredili kao cilj svojega znanstvenog i umjetničkog djelovanja u duljem vremenskom razdoblju.

U znanstvenoistraživačkim, muzejsko-galerijskim i stručnim jedinicama Akademije bila su prošle godine 232 zaposlena djelatnika, i to: 17 znanstvenih savjetnika, 17 viših znanstvenih suradnika, 21 znanstveni suradnik, 3 viša asistentata, 23 asistenta, 11 stručnih suradnika i 19 djelatnika muzejsko-galerijske struke. Nadalje, Akademija

ima 19 zaposlenih na bibliotekarskim poslovima, 9 na arhivskim poslovima i 93 službenika i namještenika koji obavljaju administrativne, financijske i pomoćne poslove. Osim toga u Akademiji je zaposleno i 39 znanstvenih novaka.

U okviru muzejsko-galerijske djelatnosti djeluje Gliptoteka, Kabinet grafike, Strossmayerova galerija starih majstora i Hrvatski muzej arhitekture.

Gliptoteka je tijekom 2008. godine iskazala značajnu aktivnost, priredivši 30 izložaba, 12 promocija i predstavljanja te niz drugih događanja (koncerata, dobrotvornih aukcija, prezentacija itd.). Sve su izložbe bile popraćene odgovarajućim katalogima. Prošle godine Akademija je zaprimila više donacija, od kojih spominjem 9 skulptura u bronci i mramoru koje je poklonio akademik Tome Serafimovski, član Makedonske akademije nauka i umjetnosti.

U Kabinetu grafike organizirano je 6 izložaba, također s odgovarajućim katalogima. Kabinet je primio 6 donacija, od kojih 19 crteža što ih je donirao akademik Zlatko Keser.

Strossmayerova galerija starih majstora bila je otvorena za javnost stalnim postavom Galerije. Osim toga organizirana je jedna izložba u Đakovu.

Hrvatski muzej arhitekture tijekom 2008. priredio je 7 izložaba. Sve su izložbe popraćene odgovarajućim katalogima i u javnosti primjereno komentirane. Zbirka muzejskih izložaka uvećana je za 5 novih donacija.

U sastavu stručnih službi Akademije rade Arhiv i Knjižnica. O njihovim važnim djelatnostima nalazi se u *Ljetopisu* detaljno izvješće. U Arhivu je nastavljen proces kompjutorizacije cjelokupne djelatnosti Arhiva. Nastavljeno je proučavanje i obrada glagoljičkih isprava iz 18. stoljeća zbirke *Acta Croatica*.

U Knjižnici je tijekom 2008. dovršen *Popis izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2008. godini*.

Računalni sustav u Knjižnici doradivan je za potrebe kontrole zapisa i najavljene izrade alata za posudbu građe. Bazi podataka Izdanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pridodano je tijekom godine 146 svezaka novih Akademijinih izdanja, od tog broja 46 svezaka objavljenih uz potporu Zaklade Akademije i 6 objavljenih uz potporu Hrvatske akademije. Iz tiskanog *Popisa izdanja od 1867. do 1985.* izrađeno je 8.277 zapisa za starija Akademijina izdanja knjiga i časopisa. Ukupni fond Knjižnice povećan je u 2008. za 1.438 svezaka knjiga i 840 naslova časopisa (157 domaćih i 683 strana), 5 novinskih naslova (137 brojeva, trajno se čuva samo 1 naslov), 4 *on-line* baze podataka, od kojih 1 i na CD-ROM-u te 1.966 metara mikrofilma novina. Uočava se pad priljeva nove knjižnične građe za nešto više od 20%, upravo za onoliko

za koliko su već drugu godinu zaredom umanjena ukupna godišnja sredstva za nabavu knjižne građe.

Najveći broj prinovljenih knjiga dobiven je darom (586 svezaka), 244 sveska razmjenom, dok je kupnjom prinovljeno 608 svezaka knjiga. Kupljene su i 4 stare knjige za trezor, 3 iz 18. stoljeća i 1 iz 19. stoljeća. Hrvatska akademija tijekom 2008. poslala je u razmjenu 2.535 svezaka 541 znanstvenoj ustanovi u Hrvatskoj i svijetu te je darovala oko 300 svojih svezaka. Daroprimci su bile brojne gradske i manje narodne knjižnice, zatim fakultetske, muzejske i samostanske knjižnice te knjižnice ogranaka Matice hrvatske i srodne institucije.

U 2008. godini započeo je sustavan projekt digitalizacije knjižnične građe zahvaljujući financijskoj potpori koju je, uz Hrvatsku akademiju, dalo Ministarstvo kulture RH u sklopu nacionalnog projekta Hrvatska kulturna baština. Do sada je digitalizirana kompletna edicija *Rada Hrvatske akademije*, sveukupno 125.420 stranica, učinjen je kompletan OCR teksta i izrađen je softver za pregledavanje i pretraživanje. Radilo se i na *web* sučelju.

Od sredine srpnja 2008. do kraja godine intenzivno se radilo na preseljenju Knjižnice na novu lokaciju na Strossmayerovu trgu 14. Preseljen je čitav fond, uključivši i depo u Medvedgradskoj ulici, odabrano je oko 2.500 svezaka knjiga za izlaganje u slobodnom pristupu u novoj Knjižnici te oko 600 naslova časopisa za smještaj u čitaonici.

Radilo se na sređivanju neobrađene građe i građe za otpis. Tako su ukupno popisana i ponuđena drugim institucijama 3.754 sveska knjiga, od kojeg je broja otpisan 661 naslov.

Na Akademijinu mrežnom poslužitelju <http://www.hazu.hr> nalaze se ažurni podaci o Predsjedništvu, abecedni popis redovitih članova, članova suradnika i dopisnih članova Akademije, abecedni popis akademika i članova suradnika po razredima, informacije o razredima, znanstvenim vijećima i odborima te povijesti Akademije, kalendar događanja, nakladnička djelatnost, pristup *on-line* katalogu Knjižnice (popis izdanja), Akademijini projekti, telefonski i *e-mail* adresar, obavijesti, informacije o jedinicama u sastavu Akademije, osobne stranice i dr.

Osobnim stranicama predstavljeni su pojedinci (akademici, članovi suradnici, dopisni članovi, istraživači, voditelji jedinica i zaposlenici) te pojedine jedinice u sastavu Akademije. Na osobnim stranicama pojedinaca prikazani su biografski i bibliografski podaci. Svoje osobne stranice na kraju 2008. imala su: 124 redovita člana te 37 preminulih akademika, 53 člana suradnika, 74 dopisna člana i 52 istraživača zaposlena u Akademiji. Sve to govori da je Akademijin rad potpuno javan.

U Akademiji postoje i drugi oblici znanstvenog rada. Tako je prošle godine u okviru Akademije djelovalo 15 znanstvenih vijeća (za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju; za naftu; za promet; za pomorstvo; za turizam; za zaštitu prirode; za energetiku; za poljoprivredu i šumarstvo; za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo; za graditeljstvo, obnovu i razvoj; za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana; za mir i prava čovjeka; za tehnološki razvoj; za kazalište, film, radio i televiziju te za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava). Osim toga djeluje i jedan međunarodni komitet (za istraživanje boksita, glinice i aluminija; ICSOBA), Odbor za narodni život i običaje te Hrvatska kristalografska zajednica. U tim vijećima i tijelima rade ne samo članovi Akademije, nego i znanstvenici i stručnjaci izvan Akademije, pa i iz inozemstva. Tijekom 2008. godine znanstvena su vijeća organizirala više znanstvenih skupova te okruglih stolova, predavanja i godišnjih skupština. Sve to ukazuje na to da je rad, posebno nekih vijeća, bio primjeren i u *Ljetopisu* je izdašno prikazan. Druga, manje aktivna vijeća valjalo bi stimulirati na aktivniji rad.

7) Nakladnička djelatnost

Hrvatska je akademija od osnutka do danas objavila ukupno 4.662 sveska knjiga i časopisa.

Tijekom 2008. objavljene su 93 publikacije u vlastitoj nakladi ili u sunakladništvu – od toga 33 knjige, osam zbornika sa znanstvenih skupova, 35 svezaka časopisa, 12 kataloga izložbi, dvije bibliografije, dvije partiture i jedan rječnik.

Od navedene 93 publikacije, 73 publikacije objavila je Akademija kao izvršni izdavač, a u 20 publikacija Akademija je suizdavač.

Ukupni broj stranica pojedinačnih izdanja iznosi 17.683 (knjige prosječno imaju 190 stranica), a otisnute su u prosječnoj nakladi od 576 primjeraka, što ukupno iznosi 53.620 knjiga.

Ukupni troškovi objavljivanja iznose 1.926.000,00. U taj iznos uračunati su troškovi tiska i ostali vezani troškovi kao honorari, fotografiranje, dizajn kataloga i slično.

Od navedenog iznosa 340.000,00 kn odnosi se na proračunska i vlastita sredstva Akademije, a ostala su sredstva potpore ministarstava i ostalih sponzora (gradovi i županije, poduzeća itd.).

Osim tih izdanja Akademija je objavljivala i tzv. sitni tisak – to se odnosi na razne deplijane, diplome, pozivnice i karte za izložbe.

Među tiskanim naslovima pojedina su područja zastupljena kako slijedi:

društvene znanosti – 19 publikacija;

matematičke, fizičke i kemijske znanosti – 3 publikacije;

prirodne znanosti – 2 publikacije;

medicinske znanosti – 5 publikacija;
filološke znanosti – 10 publikacija;
književnost – 11 publikacija;
likovna umjetnost – 13 publikacija;
glazbena umjetnost i muzikologija – 9 publikacija;
tehničke znanosti – 16 publikacija;
Akademija kao krovna ustanova – 5 publikacija.

Na *Portal*u znanstvenih časopisa Republike Hrvatske – *Hrčak* objavljeno je za javnost 13 naslova časopisa – ukupno 72 sveska.

U ta 72 sveska objavljena su ukupno 1.222 članka koji su korisnicima dostupni preko interneta u pdf formatu.

Zahvaljujući potpori Zaklade Hrvatske akademije, tijekom 2008. godine objavljeno je 46 knjiga; dvjema knjigama Akademija je bila pokrovitelj, a svojom potporom potpomogla je objavljivanje 6 knjiga.

8) Glavno financijsko izvješće za 2008. i Završni račun za 2008.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u 2008. godini ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 86.341.607,66 kuna, odnosno 112,53% u odnosu na planirana sredstva.

U strukturi ukupno ostvarenih prihoda, sredstva osigurana iz Državnog proračuna za obavljanje redovne djelatnosti Akademije sudjeluju sa 75,53%, zatim sredstva ostvarena od obavljanja vlastite djelatnosti Akademije sa 3,77%, prihodi od županija i gradova iznose 5,11%, prihodi iz donacija od pravnih i fizičkih osoba 1,05%, sredstva ostvarena po osnovi transfera od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva kulture te Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba 11,02%, prihodi od financijske imovine (kamata) i ostali nespomenuti prihodi sa 0,69% te kapitalni prihodi 4,83%.

Iz Završnog računa Akademije vidljivo je da je u 2008. godini Akademija za svoje poslovanje utrošila 81.213.370,14 kuna, odnosno 105,85% u odnosu na plan, te je ostvarila višak prihoda nad rashodima u iznosu od 5.128.237,52 kune.

U strukturi ostvarenog viška prihoda 3.269.897,47 kuna odnosi se na neutrošene kapitalne prihode od prodaje zgrade, a preostali iznos od 1.853.340,05 kuna odnosi se na ostvarene a neutrošene prihode Akademije od obavljanja osnovnih i ostalih poslova.

Prije tri godine učinjen je velik iskorak u nastojanjima da se Akademija što više otvori različitim aktivnostima prema medijima, a time i prema široj javnosti. U tom smislu intenzivirani su kontakti s javnim glasilima, ali još uvijek nismo zadovoljni načinom na koji pojedini mediji prate rad Hrvatske akademije. Prošle godine završen je redizajn i obnavljanje portala Hrvatske akademije.

Izložba *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kroz fotografije* predstavljena je 2008. u Bjelovaru, Koprivnici, Rijeci, Šibeniku te u Beču. Vrlo je dobro primljena i izazvala je velik interes sredstava informiranja, ali isto tako i građana te školske mladeži.

Trend povećanog interesa hrvatskih gradova da se u njihovoj sredini osnuju Akademijine znanstvenoistraživačke jedinice, nastavljen je i u 2008. godini, čime se potvrđuje ugled koji Akademija ima u široj javnosti. Potkraj prošle godine osnovana je znanstvenoistraživačka jedinica Hrvatske akademije u Požegi, a intenzivirana su nastojanja da se to što prije učini i u Šibeniku.

Zagreb, svibnja 2009.